

INTELLECTUAL OUTPUT 2

PROGRAM IZOBRAŽEVALNIH AKTIVNOSTI

Odgovoren partner:

- equalizent

Revidiran s povratnimi informacijami s strani partnerjev:

- CVIV
- UNB
- Racio

VSEBINA

UVOD	3
CILJNE SKUPINE	4
RAZVOJ METODOLOGIJE: GLAVNE KOMPONENTE	6
OKVIR	8
Slika 1: Metode in pristopi	9
PREGLED MODULA	10
MATERIALI ZA IZOBRAŽEVALNE DEJAVNOSTI IN SEMINARJE	16
Modul 1 - Motivacija	17
Modul 2 - Zakonodaja	19
Modul 3 – Teorija	20
Modul 4 – Učinkovita komunikacija	21
Modul 5 – Podporna tehnologija	30
Modul 6 – Vizija	32

UVOD

Ta izdelek je metodološki priročnik, ki vsebuje opis uporabe podporne tehnologije za osebe z okvaro sluha. Predstavlja del intelektualnega rezultata 2 (v nadaljevanju IO2). Cilj IO2 je razviti program izobraževalnih dejavnosti in seminarjev za odrasle iz ciljnih skupin (za podrobnosti glej spodaj) na področju podpornih tehnologij za osebe z okvaro sluha ter izvajati pilotne seminarje v vseh partnerskih državah.

OPIS IO2

Metodološki priročnik, ki vsebuje opis uporabe podporne tehnologije za osebe z okvaro sluha. Glavne teme bodo razvrščene v module, ki bodo zagotovili orientacijo na področju podpornih tehnologij. Vsebino modulov bosta dopolnjevala IO1 (metodologija za primarne predavatelje pri uporabi podpornih tehnologij) in IO3 (interaktivni spletni katalog podpornih tehnologij + izobraževalni videoposnetki in videoposnetki, ki vsebujejo vzorčne situacije).

Drugi del IO2 je serija pilotnih seminarjev, izvedenih v skladu s priročnikom, z uporabo metodologije za ciljne skupine iz vseh treh partnerskih držav.

Pomemben del IO2 bo evalvacija povratnih informacij uporabnikov priročnika in končna sprememba IO2 na podlagi analize povratnih informacij.

Priročnik je v digitalni obliki za prenos na voljo na:

<https://www.unieneslysicichbrno.cz/probihajici-projekty/s50>

Priročnik je razvil equalizent v sodelovanju z drugimi partnerji, ki zagotavljajo povratne informacije in informacije, ki so značilne za posamezno državo, ki se nanašajo na Avstrijo, Češko in Slovenijo. Priročnik je preveden v vsak nacionalni jezik partnerstva in je na voljo v češčini, slovenščini, nemščini in angleščini.

CILJNE SKUPINE

Različne ciljne skupine bodo zainteresirane za različne vidike rezultatov projekta ASSIST. Ciljne skupine in njihova potencialna področja so podrobno opisana v spodnji tabeli:

	Opis ciljne skupine	Področje zanimanja	Teoretično ozadje
1	Strokovnjaki, ki delujejo na področju prilagoditvenih in podpornih tehnologij, kot so: otorinolaringologi, strokovnjaki v svetovalnih centrih za osebe z okvaro sluha, prodajalci in drugi ponudniki storitev.	Interaktivni katalog slušnih aparatov, podpornih komunikacijskih in kompenzacijskih naprav, Zakonodajna in finančna podpora	IO1 Poglavlja II. Slušni aparati III. Druge podporne in komunikacijske naprave VI. Zakonodajna in finančna podpora IO3 celotna vsebina
2	Ponudniki socialnih storitev za osebe z okvaro sluha	Interaktivni katalog slušnih aparatov, podpornih komunikacijskih in kompenzacijskih naprav, Zakonodajna in finančna podpora Aplikacije za osebe z okvaro sluha	IO1 Poglavlja II. Slušni aparati III. Druge podporne in komunikacijske naprave IV. Aplikacije za pametne telefone VI. Zakonodajna in finančna podpora IO3 celotna vsebina razen indukcijskih zank
3	Učitelji, svetovalci v izobraževanju in tehniki, ki delajo v vrtcih ter osnovnih in srednjih šolah za osebe z okvaro sluha	Interaktivni katalog slušnih aparatov, podpornih komunikacijskih in kompenzacijskih naprav, Zakonodajna in finančna podpora Indukcijske zanke	IO1 Poglavlja II. Slušni aparati III. Druge podporne in komunikacijske naprave V. Indukcijske zanke VI. Zakonodajna in finančna podpora IO3 celotna vsebina
4	Strokovnjaki, ki delujejo v kariernih centrih, namenjenih študentom s posebnimi potrebami	Interaktivni katalog slušnih aparatov, podpornih komunikacijskih in kompenzacijskih naprav, Indukcijske zanke, Zakonodajna in finančna podpora	IO1 Poglavlja II. Slušni aparati III. Druge podporne in komunikacijske naprave IV. Aplikacije za pametne telefone V. Indukcijske zanke VI. Zakonodajna in finančna podpora IO3 celotna vsebina

5	Arhitekti, investitorji, upravljavci stavb, itd, ki se ukvarjajo z načrtovanjem, gradnjo, prilagoditvami in rednim vzdrževanjem indukcijskih zank in drugih podpornih tehnologij v javnih zavodih, gledališčih, kinematografih, javnem prevozu itd.	Tehnična, zakonodajna in finančna podpora pri uporabi indukcijskih zank in podpornih vizualnih naprav	IO1 Poglavja V. Indukcijske zanke VI. Zakonodajna in finančna podpora IO3 Indukcijske zanke Drugi podporni pripomočki
6	Ljudje z okvaro sluha, ki bi morali imeti koristi od projektnih aktivnosti - prek zgoraj omenjenih ciljnih skupin - odpravljanje komunikacijskih ovir med osebami z okvaro sluha in slišječimi.	Slušni aparati Druge podporne in komunikacijske naprave Aplikacije za pametne telefone Zakonska in finančna podpora za nakup in uporabo podpornih naprav in tehnologije za osebe z okvaro sluha v partnerskih državah	IO1 Poglavja II. Slušni aparati III. Druge podporne in komunikacijske naprave IV. Aplikacije za pametne telefone V. Indukcijske zanke VI. Zakonska in finančna podpora pri nakupu in uporabi podpornih tehnologij za osebe z okvaro sluha v partnerskih državah VII. Uporabniški priročnik za interaktivni katalog IO3 celotna vsebina

RAZVOJMETODOLOGIJE: GLAVNE KOMPONENTE

Na podlagi predlaganih zahtev bi se morali cilji metodologije osredotočiti na olajšanje pridobivanja kompetenc in znanja v zvezi s podporno tehnologijo. Cilj je bodisi razširiti znanje in kompetence ljudi iz ciljnih skupin 1 do 5, ki delajo z osebami z okvaro sluha, kot tudi oseb z okvaro sluha.

Ti cilji bodo doseženi s pedagoškimi pristopi in dejavnostmi (metodami), ki se bodo izvajali v vrsti pilotnih seminarjev. Glede vsebine so bile sprejete odločitve o naravi, virih in dostopnosti gradiva, ki se bo uporabljalo. Z drugimi besedami, vsebina priročnika je bila razvita glede na dejansko vsebino dejavnosti, vrsto predlaganih materialov (npr. vizualno osredotočenost pri predstavitvi in uporabi videoposnetkov), dostopnost (vključno z besedili, ki jih je mogoče enostavno brati), pa tudi vire za vsako partnersko državo.

UČNI CILJI

UC 1.1 Razumevanje in zavedanje potreb gluhih in naglušnih ljudi

UC 1.2 Razumevanje sorodne terminologije in opredelitve podporne tehnologije

UC 2.1 Razumevanje zakonodaje v državi in v Evropi

UC 2.2 Razumevanje finančnih instrumentov za podporne naprave

ASSIST

UC 3.1 Razumevanje anatomije in fiziologije sluha

UC 3.2 Poznavanje različnih razpoložljivih podpornih tehnologij

UC 4. Učenje različnih, manj običajnih načinov komuniciranja in podporne komunikacije

UC 5. Učenje z delom: razumevanje delovanja in uporabe podporne tehnologije

UC 6. Vpogled v stališče uporabnika: podporna tehnologija

| OKVIR

Časovni okvir seminarjev naj bi bil prilagodljiv. Metodologijo je moč prilagoditi, tako da jo lahko izvedemo v enodnevni delavnici – potrebne pa so prilagoditve, izvajajo se lahko le izbrane aktivnosti in predstavitve. Izbrane module lahko predstavimo tudi posamezno, če je to potrebno.

Dejavnosti se lahko dodajajo ali izvajajo podrobneje, če se moduli izvajajo skozi več zaporednih dni/tednov, s čimer se zagotovi daljše in intenzivnejše urjenje.

Moduli se nanašajo na naslednje:

Module 1 > Motivacija

Module 2 > Zakonodaja

Module 3 > Teorija

Module 4 > Učinkovita komunikacija

Module 5 > Podporna tehnologija

Module 6 > Vizija

SLIKA 1: METODE IN PRISTOPI

Kombinirano ali obrnjeno učenje

V živo (na seminarju)
- kombinacija metod

Nadaljnje samostojno učenje
- nadgradnja znanja na spletu ali v živo

Predstavitve in
videoposnetki

V slogu sejma ali
pogovorne oddaje

Dejavnosti, igranje
vlog + skupinsko
delo

Digitalna orodja

Viri

Mreža
strokovnjakov

Vizualna
osredotočenost

Neposredna
izkušnja s
pripomočki,
specialisti ali
strokovnjaki

Učenje z delom

Rezultati projekta
so na spletu

Povezave,
videoposnetki,
orodja, info +
podporne storitve

Uporaba osebnih
povezav,
pridobljenih med
seminarjem

PREGLED MODULA

MODUL	CILJI	OZAVEŠČENOST / ZNANJE / VEŠČINE	PREDLAGANE AKTIVNOSTI
MODUL 1 MOTIVACIJA	UC 1.1 Razumevanje in zavedanje potreb gluhih in naglušnih ljudi UC 1.2 Razumevanje sorodne terminologije in opredelitve podporne tehnologije	Ozaveščenost: ▪ Senzibilizacija ▪ Potrebe gluhih in naglušnih oseb Znanje: ▪ Opredelitev podporne tehnologije ▪ Osnovni viri informacij Veščine: ▪ Razumevanje in empatija ▪ Socialno vedenje ▪ Medosebne veščine	A1.1 Ogrevalna dejavnost A1.2 Kratek uvod v sodobne podporne tehnologije za gluhe in naglušne. • Pregled • Opredelitve in terminologija • Podporna tehnologija in samoodločanje • Podporne tehnologije po tematskih sklopih Predstavitev mora biti vizualna, z uporabo grafik in slik namesto dolgih besedil. Strokovni govornik / Izroček z uporabnimi povezavami

MODUL 2 ZAKONODAJA	UC 2.1 Razumevanje zakonodaje, povezane s podpornimi napravami in tehnologijami za gluhe in naglušne v državi in v Evropi UC 2.2 Razumevanje finančnih instrumentov za podporne naprave	Ozaveščenost: ▪ Kaj je trenutno na voljo in česa ni Znanje: ▪ Zakonodaja – trenutno stanje ▪ Pravice in prilagoditve zakonodaje in smernic Veščine: ▪ Razumevanje in empatija ▪ Ekipno delo + predstavitvene veščine ▪ Zmožnost prilagajanja potrebam drugih ▪ Socialno vedenje ▪ Medosebne veščine	A2.1 Ogrevalna dejavnost A2.2 Predstavitev zakonodaje, ki se navezuje na podporno tehnologijo (mogoče kratek video?): • Kdaj in kje? • Zasebna / javna področja • Indukcijske zanke in podobna oprema • Upravljanje raznolikosti • Zakonodaja, ki ureja zaposlovanje gluhih in naglušnih in podporno tehnologijo (po posameznih državah in znotraj Evropske unije). • Subvencije za podporno opremo (slušne aparate, pametne telefone, tablice itd.) po posameznih državah in na ravni Evropske unije. • Prijavljanje za subvencije za podporno tehnologijo / podpora. Strokovni govornik / Izroček z uporabnimi povezavami A2.3 Ekipno delo Ekipe povabimo k razpravi in predstavitvi informacij, ki so bile zanje nove.

MODUL 3 TEORIJA	UC 3.1 Razumevanje anatomije in fiziologije sluha UC 3.2 Poznavanje različnih razpoložljivih podpornih tehnologij.	Ozaveščenost: ▪ Kako deluje sluh in možni načini kompenzacije izgube sluha Znanje: ▪ Razumevanje anatomije in delovanja ▪ Vzroki za izgubo sluha ▪ Kompenzacijski pripomočki, ki so na voljo Veščine: ▪ Razumevanje in empatija ▪ Ekipno delo	A3.1 Ogrevalna dejavnost A3.2 Ekipno delo Ekipe dobijo model ušesa in morajo poimenovati njegove dele (skupno znanje ekipe) A3.3 Strokovna predstavitev (ORL specialist) delov človeškega ušesa in njihovega delovanja (fiziologije in anatomije), vrst in ravni okvar sluha, osnovnih terminov s področja akustične in elektroakustične teorije (Fletcher-Munsonove krivulje, decibel, akustična moč, raven, distorzija, občutljivost, učinkovitost itd.), osnovnih tehničnih parametrov slušnih aparatov (razlaga, kako razumeti te parametre), parametri kompenzacijskih pripomočkov prihodnosti. A3.4 Čas, namenjen vprašanjem in odgovorom udeležencev

MODUL 4 UČINKOVITA KOMUNIKACIJA	UC 4. Učenje različnih, manj običajnih načinov komuniciranja in podporne komunikacije.	Ozaveščenost: ▪ Empatija in razumevanje gluhih in naglušnih oseb. ▪ Razbijanje stereotipov Znanje: ▪ Razumevanje, kako deluje komunikacija ▪ Povezave, orodja in drugi viri za pametno komunikacijo Veščine: ▪ Namigi in zvijače za komunikacijo ▪ Sposobnost prilagajanja potrebam drugih ▪ Socialno vedenje ▪ Medosebne veščine	A4.1 Ogrevna dejavnost A4.2 Kako komunicirati – kaj početi in česa ne (prikaz / videoposnetki / igranje vlog) A4.3 Praktična vaja – ali branje z ustnic deluje? A4.4 Ne znam znakovnega jezika – kaj naj storim? Osnovne kretnje, orodja in viri za učinkovito komuniciranje A4.5 Aplikacije za komunikacijo Praktični prikaz – primeri aplikacij A4.6 Čas za vprašanja in odgovore udeležencev

MODUL 5 PODPORNA TEHNOLOGIJA	UC 5. Učenje z delom: razumevanje delovanja in uporabe podporne tehnologije	Ozaveščenost: ▪ Razumevanje in empatija ▪ Podporna tehnologija v praksi Znanje: ▪ Različne uporabe podporne tehnologije v različnih okoljih ▪ Učenje z delom Veščine: ▪ Zbiranje informacij ▪ Medosebne veščine	A5.1 »Sejemska« predstavitev podpornih tehnologij, ki gostom omogoča, da se sprehajajo naokrog, obišejo »stojnice« in specialistom postavljajo vprašanja z različnih področij podporne tehnologije: Glavna področja (stojnice) • Splošno (slušni aparati) • Na javnih mestih • V službi • Doma • Prosti čas Stojnice bodo pripravljene z informacijami, napravami, ki jih bodo obiskovalci lahko preizkusili, vizualnimi pripomočki (plakati itd.). A5.2 Vprašanja in odgovori iz občinstva

MODULE 6 VIZIJA	UC 6. Vpogled v stališče uporabnika: podporna tehnologija	Ozaveščenost: ▪ Razumevanje in empatija Znanje: ▪ Razumevanje osebne izkušnje Veščine: ▪ Empatija ▪ Podrobne informacije o delovanju določenih podpornih naprav z vidika uporabnika. ▪ Zmožnost prilagajanja potrebam drugih ▪ Socialno vedenje ▪ Medosebne veščine	A6.1 "Srečanje s strokovnjaki" Format pogovorne oddaje: Uporabniki podporne tehnologije predstavijo svojo izkušnjo in povabijo občinstvo, naj postavljajo vprašanja. Strokovnjaki so lahko: Uporabnik slušnega aparata, specialist za akustiko, gluha oseba, ki ima podporno tehnologijo doma (npr. utripajočo budilko, zvonec itd.) Pogovor je moderiran. Moderator/ka predstavi strokovnjake, skrbi za ustrezen časovni okvir, sprejema vprašanja občinstva in skrbi, da debata/razprava teče.

| MATERIALI ZA IZOBRAŽEVALNE DEJAVNOSTI IN SEMINARJE

MODUL 1 - MOTIVACIJA

A1.1

OGREVALNA DEJAVNOST

A1.2

POVEZAVA DO IO1 / 1. POGLAVJE

<https://www.unieneslysicichbrno.cz/probihajici-projekty/s50>

TEŽAVE, S KATERIMI SE SOOČAJO GLUHI IN NAGLUŠNI

Nevidni in zatirani

Izguba sluha je nevidna oblika invalidnosti: opazimo jo šele, ko nastopijo težave pri razumevanju in komunikaciji.

Ker ima izguba sluha za številne še vedno negativen prizvok, je mnogi, ki se z njo spopadajo, ne priznajo in se na vse pretege trudijo, da bi jo prikrili in zanikali. Ljudje, ki to osebo obkrožajo, izgubo sluha opazijo, vendar je ne omenjajo, morda iz obzirnosti. Zato se je s to vrsto invalidnosti še toliko težje spopadati.

Ne slišijo tišje

Izguba sluha je redko povezana s tišjim sluhom; gre za motnje različnih frekvenc. Zato vpitje na naglušno osebo ali glasen govor ni rešitev. Večkrat se namreč težava s tem še poslabša.

Slišati in razumeti sta dva različna pojma. Naglušni ljudje slišijo, vendar pa je zaradi motenj v notranjem ušesu in okvar, ki vplivajo na različne razpore frekvenc (posebej na jezikovnem področju) oteženo njihovo razumevanje. Še težje je v hrupnih okoljih, denimo v restavraciji, na železniški postaji ali v okoliščinah, kjer hkrati govori več ljudi.

Zato je za razumevanje ključno, da se izogibamo hrupnim okoljem, govorimo počasi, dobro artikuliramo in smo med govorom obrnjeni proti naglušni osebi, saj slušni aparati težave ne odpravijo v celoti.

Izolirani

Naglušni ljudje se pogosto počutijo izolirane, saj se v številnih situacijah počutijo, kakor da nikamor ne spadajo. Zato je nujno, da odstranimo prepreke, ki onemogočajo komunikacijo. To lahko storimo s posebnimi metodami komunikacije, sistemi za poslušanje na javnih mestih, optično vizualizacijo klicev in naznanil, z uporabo slušnih aparatov itd.

Naglušni ljudje pa si morajo pomagati tudi sami, in sicer tako, da pravočasno opozorijo na svojo invalidnost ter si priskrbijo ustrezne slušne pripomočke in se naučijo, kako z njimi ravnati.

Brez napačnih sodb

Posledice izgube sluha je težko razumeti. Na primer, če si z dlanmi pokrijemo ušesa, s tem povzročimo le blago izgubo sluha in pridušimo zvoke. Izguba frekvenčnih razponov pri govoru in glasbi ter motnja tonov ter pogosto povezana »občutljivost na hrup« so del življenja naglušne osebe. Zato se osebam z okvarami sluha ne smemo posmehovati.

Vir: Österreichische Schwerhörigen Selbsthilfe

Povezava: <https://www.oessh.or.at/hoerspuren/problemesh>

MODUL 2 - ZAKONODAJA

A2.1

OGREVALNA DEJAVNOST

A2.2

PREDSTAVITEV ZAKONODAJE, KI SE NAVEZUJE NA PODPORNO TEHNOLOGIJO (MOGOČE KRATEK VIDEO?)

- Kdaj in kje?
- Zasebna / javna področja
- Indukcijske zanke in podobna oprema
- Podpora naglušnim in gluhim učencem, dijakom in študentom
- Upravljanje raznolikosti
- Zakonodaja, ki ureja zaposlovanje gluhih in naglušnih in podporno tehnologijo (po posameznih državah in znotraj Evropske unije).
- Subvencije za podporno opremo (slušne aparate, pametne telefone, tablice itd.) po posameznih državah in na ravni Evropske unije.
- Prijavljanje za subvencije za podporno tehnologijo / podpora.

19

IO1 Metodologija za primarne predavatelje pri uporabi podpornih tehnologij (poglavja po državah)

Strokovni govornik / Izroček z uporabnimi povezavami

A2.3

EKIPNO DELO

Ekipe povabimo k razpravi in predstavitvi informacij, ki so bile zanje nove.

MODUL 3 – TEORIJA

A3.1

OGREVALNA DEJAVNOST

A3.2

EKIPNO DELO

Ekipe dobijo model ušesa in morajo poimenovati njegove dele (skupno znanje ekipe).

Predlog: uporaba anatomsko pravičnega modela ušesa

https://www.betzold.at/prod/9926/?gclid=EAlaIqobChMlvcTm4J-s4wIVyKgYCh0Psw2HEAQYASABEgKZf_D_BwE

https://www.betzold.at/prod/E_755359/

A3.3

STROKOVNA PREDSTAVITEV

Predstavitev naj izvede strokovnjak, npr. ORL specialist. Vključuje naj razlago delov človeškega ušesa in njihovega delovanja (fiziologije in anatomije), vrst in ravni okvar sluha, osnovnih terminov s področja akustične in elektroakustične teorije (Fletcher-Munsonove krivulje, decibel, akustična moč, raven, distorzija, občutljivost, učinkovitost itd.), osnovnih tehničnih parametrov slušnih aparatov (razlaga, kako razumeti te parametre), parametrov kompenzacijskih pripomočkov prihodnosti.

VZROKI NAGLUŠNOSTI IN GLUHOSTI

POVEZAVA: IO1 Metodologija za primarne predavatelje pri uporabi podpornih tehnologij, poglavje II / 2 (strani 5 - 8)

A3.4

ZAKLJUČEK: VPRAŠANJA IN ODGOVORI S STRANI OBČINSTVA

MODUL 4 – UČINKOVITA KOMUNIKACIJA

A4.1

OGREVALNA DEJAVNOST

A4.2

KAKO KOMUNICIRATI Z NAGLUŠNIMI, SAJ IMA UČINKOVITA KOMUNIKACIJA DVE PLATI.

Nasveti za komunikacijo z osebami z okvaro suha

- Govorite razločno (vendar ne pretiravajte) in ne prehitro.
- Normalna jakost zadostuje; ne govorite preglasno, čeprav nekateri menijo, da je tako najbolje. Za naglušne osebe in osebe s slušnimi aparati je to lahko moteče in celo boleče. Glasen govor zvok popači, zato je razumevanje oteženo. Naglušni ne slišijo tišje, temveč je motena frekvenca sluha.
- Kadar komunicirate po telefonu, govorite razločno in ne preglasno, saj naglušna oseba v tem primeru ne more brati z ustnic.
- Naglušni osebi ne šepetajte in ne govorite na uho, saj je, če ne vidijo obraza in ne morejo brati z ustnic, razumevanje večinoma nemogoče.
- Ne kličite naglušne osebe z velike razdalje. Če želite z njo govoriti, se ji približajte.
- Med pogovorom bodite obrnjeni k naglušni osebi in ne hodite naokoli.
- Ko govorite, se prepričajte, da vaš obraz ne pokrivajo lasje ali brada, ne pokrivajte si ust z rokami.
- Ne govorite, ko jeste ali žvečite, in ne žvečite žvečilnega gumija. Cigareta v ustih onemogoča branje z ustnic.
- Med pogovorom morajo biti obraz in usta osvetljeni, zato ne stojte pred oknom, sicer naglušna oseba ne bo mogla videti vaših obraznih grimas in premikanja ustnic in tako ne bo mogla prebrati pomembnih informacij.
- Poskusite se izogibati hrupu in zvokom iz okolja nasploh (radio, TV, telefonski klici, glasba itd.). Pred klicem poiščite tih in zvočno prijeten prostor.
- Koristno je, če, preden začnete govoriti z naglušno osebo, nase pritegnete pozornost. Tako se bo lahko osredotočila na vas in je ne boste prestrašili (ker vas morda ni pričakovala).

- Govorite razločno in v kratkih stavkih, saj mora naglušna oseba medtem, ko vas opazuje pri govoru, veliko razmišljati in povezovati številne informacije. Odvisne stavke in prehitre spremembe teme zato težko razume.
- Pomembne informacije, kot so čas, datum, naslovi, telefonske številke itd., je najbolje podati pisno (na listu papirja), saj si takšne podatke naglušna oseba težko raztolmači.
- Med pogovorom nikoli ne odgovarjajte namesto naglušne osebe. Dajte ji iztočnico, da lahko sama odgovori. Pokroviteljski odnos lahko vzbudi nezaupanje in naglušna oseba bo čutila, da je ne jemljete resno. Osebe z okvaro sluha potrebujejo dalj časa za razumevanje vprašanja in ne morejo odgovoriti tako hitro.
- V družtvih in na sestankih morajo biti naglušne osebe vključene v pogovor. Osamljenost v družbi drugih ljudi je lahko zelo boleča. Na kratko povzemite temo pogovora. Običajno je pravilo, da govori samo ena oseba naenkrat, del splošne kulture komunikacije.
- Napačno razumevanje ali napačen odgovor lahko izzove smeh. Naglušni osebi je treba povedati, da se ji ljudje ne posmehujejo.
- Če vas naglušna oseba prosi za ponovitev, ne spremenite jakosti glasu, temveč ponovite stavek v poenostavljeni obliki ali ponovno povejte ključne besede. Če naglušna oseba pozna temo pogovora, ga lažje razume.
- Pred naglušno osebo ne dajajte tihih pripomb s strani.
- Zaradi nerazumevanja je lahko oseba negotova in zato trpi njena samopodoba.
- Nikoli ne recite naglušni osebi, naj bo »vesela, da ni slepa«. S tem jo lahko prizadenete, saj je vsaka oblika invalidnosti ogromno breme in se je ne da primerjati z drugimi oblikami invalidnosti.
- Naglušni ljudje različno slišijo v različnih situacijah. Lahko slišijo dobro ali slabo, odvisno od akustike prostora, vremena, utrujenosti, čeprav imajo slušni aparat. To nima nobene zveze z njihovim razpoloženjem, zato si ne razlagajte tega kot da »sliši le, kar želi slišati«. Takšno mišljenje je nepošteno.
- Tisti, ki se jim zdi težko pogovarjati z naglušnimi osebami – kar je dokaj pogosto – morajo vedeti, da je naglušni osebi še toliko težje, saj morajo slišano predelati, ovrednotiti in razumeti.

Nasveti za komunikacijo, če ste oseba z okvaro sluha

- Naglušne osebe morajo tudi same prispevati k uspešnemu pogovoru in se ne zgoj zanašati na to, da bodo za to poskrbeli drugi.
- Sogovornika obvestite o svoji okvari sluha ter mu čim bolj natančno razložite, kakšne so vaše potrebe in želje.
- Če slušni aparat nosite tako, da je dobro viden, bo vaš sogovornik pozoren na vašo invalidnost in je večja verjetnost, da bo upošteval vaše okoliščine, povezane s sluhom.
- Poiščite primeren prostor za pogovor. Naj bo ustrezno osvetljen in tih itd.
- Če boste sami govorili razločno in počasi, je večja verjetnost, da bo tako govoril tudi vaš sogovornik.
- Pravočasno prosite za ponovitev in povejte sogovorniku, česa niste razumeli. Tako mu ne bo treba ponavljati čisto vsega.
- Ne hlinite, da razumete temo pogovora, če je ne, saj to lahko zmoti vašega sogovornika.
- Iskreno povejte, če vas pogovor začne utrujati. Bodite pozorni na znake utrujenosti pri sogovorniku, saj lahko pogovor utruji tudi njega.
- Uporabljajte tehnične pripomočke (npr. slušni aparat ali polžkov vsadek), če je to potrebno in vam pomagajo bolje razumeti.

O bistvu komunikacije

Uho je »najbolj družaben« človeški organ. Slišati in razumeti pomeni »pripadati«. Vsaka komunikacija in srečanje med ljudmi je povezano z jezikom; zaznavanje signalov je ključno, naša kultura in izraževanje pa temeljita na poslušanju. Jezik je več kot le informacija; z njegovo pomočjo ustvarjamo odnose in razpoloženje.

Gluhoslepa Helen Keller na kratko povzame svojo življenjsko izkušnjo: »Slepota nas ločuje od stvari, gluhoti od ljudi.«

Že vsak peti človek je naglušen, in vsak tretji je starejši od 65 let. Ta invalidnost pa ne prizadene le starejših; naglušnih je čedalje več mladih. Izguba sluha je pogosto tabu in še vedno jo povezujejo s številnimi negativnimi mnenji in občutki. Pogosto jo zaznamujejo predsodki, kot je »nesposobnost razumeti«, »trmoglavost« in celo »neumnost«. Do slepih večinoma gojimo spoštovanje, medtem ko so naglušni velikokrat žrtve posmeha zaradi napačno razumljenih pogovorov. Številni zato svojo invalidnost skušajo prikriti. Poleg tega pa javnost ni ozaveščena o potrebah naglušnih ljudi (npr. o slušnih pripomočkih in akustiki prostorov).

Gluhota je nevidna. Vseeno pa naglušni in njihovi svojci pogosto trpijo zaradi te oblike invalidnosti, saj so oboji premalo poučeni o pripomočkih in metodah, ki so na voljo. Posledica je, da se oseba umakne, komunikacija pa pristane na stranskem tiru, čeprav je za nas, človeška bitja, ključnega pomena.

Vir: *Österreichische Schwerhörigen Selbsthilfe*

Povezava: <https://www.oessh.or.at/hoerspuren/umgangschwerhoerige>

VPRAŠANJA IN ODGOVORI O OKVARAH SLUHA IN GLUHOTI

Predlog: Vprašanja in odgovore lahko pripravimo v obliki kartic, ki jih uporabljajo majhne skupine ali pari.

- Kadar uporabljajo slušni aparat, slišijo gluhi in naglušni prav tako dobro kot normalno slišišči.

NAPAČNO: Slušni aparat ne more nadomestiti normalnega sluha, saj sta tehnični napredek in učinkovitost za zdaj omejena. Zvoki, ki jih slišijo osebe z okvaro sluha, bodo vedno drugačni od tistih, ki jih slišijo slišišči. Skozi govorno terapijo se lahko naučijo ustrezne izgovorjave. Gluha ali naglušna oseba se lahko odzove na govor, ni pa nujno, da vsebino tudi razume.

- Vsi gluhi komunicirajo z uporabo znakovnega jezika.

NAPAČNO: Številni gluhi uporabljajo znakovni jezik za komunikacijo v vsakdanjem življenju, spet drugi pa raje komunicirajo ustno, s pomočjo branja ustnic.

- Gluhi ljudje so tudi nemi.

NAPAČNO: Izraz »gluhonem« je diskriminatoren in neprimeren za gluhe ljudi. Nekateri gluhi so namreč sposobni prav dobro govoriti. To je povezano z nadarjenostjo posameznika, pa tudi s trdom, ki ga je oseba pripravljena vložiti. Gluhi sebe ne slišijo govoriti. Zato velikokrat pride do »nepravilnega« ali »glasnega« govora.

- Gluhi in naglušni so manj inteligentni.

NAPAČNO: Težave, ki jih imajo gluhi s komunikacijo, niso posledica intelektualne omejenosti, temveč težav pri dostopu do informacij in znanja.

- Gluhi imajo težave pri razumevanju pisnega jezika.

PRAVILNO in NAPAČNO: Nekateri gluhi zlahka razumejo pisni jezik in tudi berejo besedila. Drugi pa imajo z razumevanjem pisnega jezika težave.

- Gluhi so del iste kulture kot slišišči.

PRAVILNO in NAPAČNO: Obstaja kultura gluhih z lastno zgodovino, znanimi osebami, družbenimi praksami in vrednotami, z lastnim umetniškim izrazom in smislom za humor.

- Hrup ne moti ljudi, ki imajo okvaro sluha ali so gluhi.

NAPAČNO: Glasno okolje lahko ustvari še več zmede in še oteži razumevanje zaradi hrupa v ozadju. Poleg tega glasni zvoki (padec težkega predmeta, loputanje z vrati itd.) povzročajo vibracije, ki so lahko moteče in/ali stresne.

A4.3

PRAKTIČNA VAJA – ALI BRANJE Z USTNIC DELUJE? EKIPNO DELO

Branje z ustnic: Branje z ustnic je sestavljeno iz tolmačenja besed sogovornika na podlagi oblike ustnic. V povprečju je mogoče prebrati le 30 % povedanega, preostalih 70 % pa se dopolni s kontekstom. To zahteva nenehno koncentracijo gluhe ali naglušne osebe in pogosto vodi v nesporazume.

EKIPNO DELO

Moderator/ka prosi dva prostovoljca, da prideta pred občinstvo. Vsak prostovoljec dobi kartico s kratkim stavkom. Prvi prebere svoj stavek, ne da bi pri tem uporabil glas, drugi pa mora poskusiti razbrati, kaj je prvi rekel. Ponavljanje ni mogoče (tudi v resničnem življenju je tako).

DELO V PARIH

V parih poskušajte razbrati, kaj je rekel vaš sogovornik (brez uporabe glasu).

Primeri (vsaka država potrebuje svoje primere):

• Čas je za igro. • Čas je za iglo. • Čas je za sliko.	• Iščem mapo. • Iščem mamo. • Iščem mlako.
• V sobi je. • V jopi je. • V torbi je.	• Kje je film? • Kateri film? • Kateri Filip?
• Izračunaj. • Iz Horjula. • Iztok lula.	• Zemeljski plin. • Kje pa si bil? • Kje pa si pil?
• To je bil strašen boj. • To je bil strašen pot. • To je bil star gospod.	• Na Bledu je. • Na plesu je. • Na mestu je.

ASSIST

PRIMERI V SLOVENSKEM JEZIKU

soba – doba

vrata – vlada

cesta – teta

kolo – rolo

pir – mir

sirup – strup

počakaj – možakar

roža – koža

zakaj – nazaj

gozd – kost

gloda – hloda

preža – mreža

figa – vina

šik – žig

jopa – zoba

kri - ti

A4.4

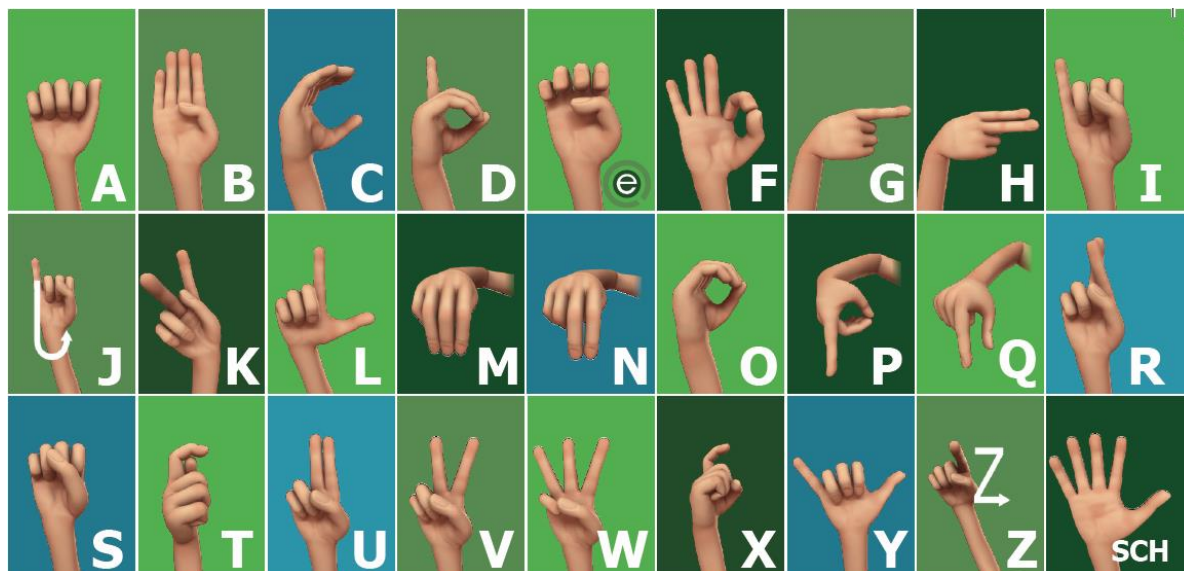
NE ZNAM ZNAKOVNEGA JEZIKA – KAJ NAJ STORIM?

Pač, znate ga! V kar 10 % vsakdanje komunikacije intuitivno uporabljamo kretnje. To je dobra osnova za učenje znakovnega jezika!

Lahko s kretnjami izrazite pomen spodnjih besed?

Jokati	Da	Plavati	Naravnost
Pridi	Super	Levo	Jesti
Ne	Pisati	Desno	Prosim
Telefon	Spati	Hladno	Pokliči me
Živjo	Vroč	Ples	Piti

Prstna abeceda

A4.5

APLIKACIJE ZA KOMUNIKACIJO

Praktični prikaz aplikacije za komunikaciju iz kataloga:
<https://www.unieneslysicichbrno.cz/probihajici-projekty/s50>

MODUL 5 – PODPORNNA TEHNOLOGIJA

A5.1

SEJEM

Ponudniki podporne tehnologije in povezanih storitev so vabljeni k postavitvi stojnic v slogu sejmov. Med njimi se udeleženci lahko sprehodijo in jih obišejo. Hkrati lahko specialistom postavljajo vprašanja o različnih področjih podporne tehnologije in sami preizkusijo podporne naprave.

Glavna področja (stojnice)

- Splošno (slušni aparati)
- Na javnih mestih
- V službi
- Doma
- Prosti čas

Stojnice bodo opremljene z informacijami, napravami, ki jih bodo obiskovalci lahko preizkusili, vizualnimi pripomočki (plakati itd.).

Partner, ki je organizator, mora imeti stojnico z informacijami o projektu in tabličnimi računalniki, ki jih obiskovalci lahko uporabljajo za dostop do kataloga podpornih tehnologij, ki so ga sestavili projektni partnerji:

A5.2

MODUL 6 – VIZIJA

A6.1

“SREČANJE S STROKOVNJAKI”

V formatu pogovorne oddaje moderator intervjuva povabljenе strokovnjake, ki tudi sami uporabljajo podporno tehnologijo. Ti predstavijo svojo izkušnjo in povabijo občinstvo k zastavljanju vprašanj.

Strokovnjaki so lahko:

Uporabnik polžkovega vsadka, uporabnik slušnega aparata, specialist za akustiko, gluha oseba, ki ima podporno tehnologijo doma (npr. utripajočo budilko, zvonec itd.).

Pogovor je moderiran. Moderator/ka predstavi strokovnjake, skrbi za ustrezen časovni okvir, sprejema vprašanja občinstva in skrbi, da debata/razprava teče.

PRIMERI

Portret Nicole Sischka

Moje ime je Nicole Sischka. Stara sem 24 let in prihajam iz kraja Waidhofen an der Thaya v Waldviertlu. Imam dve starejši sestri in enega starejšega brata. Ko sem bila v vrtcu, so mi diagnosticirali težko obliko izgube visokofrekvenčnega sluha. Pri šestih letih sem dobila prvi slušni aparat.

Čeprav so me zaradi izgube sluha skoraj dali v šolo za otroke s posebnimi potrebami, sem na koncu obiskovala normalno osnovno in srednjo šolo. Začetek srednje šole je bil zame zelo naporen. Sošolci so me zaradi okvare sluha trpinčili in zafrkavali. Ker pa sem imela vedno dobre ocene, sem ostala močna in se nisem predala.

Po tistem sem leta 2009 želela svojo akademsko kariero nadaljevati v drugem okolju, zato sem šla na Dunaj v HAS Ungargasse in šolo končala z zelo dobrimi ocenami.

Stanovala sem v internatu, ki je bil čisto zraven šole. Tam sem živela v skupini sedmih do desetih deklet, nekatere so bile invalidne in druge ne. Spoprijateljila sem se z učitelji in v zvezi z izgubo sluha so me vedno jemali resno.

Oktobra 2016 sem opravila Berufsreifeprüfung (neke vrste poklicno matura). Od junija 2014 spet živim v Waldviertlu. Našla sem si službo in zdaj delam v sestrični pekarni.

ASSIST

Ker sem že od nekdaj zelo družabna oseba, ki je rada v družbi drugih ljudi – še zlasti invalidov – se sedaj izobražujem za specialno socialno delavko s poudarkom na delu z invalidnimi osebami.

Moj cilj je tudi informirati slišče ljudi o izgubi sluha in tako spodbujati normalen pristop in razumevanje do teh ljudi. Moj prvi projekt je bilo predavanje na komercialni šoli v mestu Waidhofen an der Thaya. Sem velika oboževalka avstrijskega pevca Juliana le Playa, ker mi njegove pesmi dajejo moč. Z okvaro sluha živim normalno in polno življenje. Brez okvare sluha ne bi imela takšnega življenja, kot ga imam zdaj.

Vir: Schwerhörigenzentrum Niederösterreich

Povezava: <https://www.hoerenswert.or.at/betroffene-berichten>

